



## **Badanie budżetu czasu ludności w 2013 r.**

### ***Wstęp***

W 2013 r. przeprowadzone zostało kolejne badanie budżetu czasu ludności<sup>1</sup>. Badanie trwało cały rok i wzięły w nim udział osoby w wieku 10 lat lub więcej. Jest to nowość w porównaniu do badania sprzed dziesięciu lat, kiedy w badaniu uczestniczyły tylko osoby w wieku 15 lat lub więcej.

Badanie budżetu czasu ludności dostarcza informacji o bardzo wielu aspektach życia Polaków, w tym rozkładzie czasu poświęcanego na różne sfery życia.

Czas, którym dysponujemy w ciągu doby został podzielony na 10 głównych grup czynności oraz dodatkowo 11 grupę zawierającą niewielki odsetek innych niewymienionych czynności.

Do grupy czynności związanych z *zaspokojeniem potrzeb fizjologicznych* zaliczono m. in. sen, jedzenie, czas poświęcony na higienę osobistą itp.

Na **obowiązki** (także te podejmowane dobrowolnie) złożyły się cztery grupy czynności: 1) *praca zawodowa*; 2) *nauka* (w szkole i na uczelni oraz w czasie wolnym); 3) *zajęcia i prace domowe* (np. utrzymanie porządku, zakupy i korzystanie z usług<sup>2</sup>, opieka nad dziećmi i dorosłymi); 4) *dobrowolna praca w organizacjach i poza nimi, pomoc innym, zaangażowanie w działalność organizacji i praktyki religijne*.

Czas **odpoczynku** obejmował również cztery grupy czynności: 1) *korzystanie ze środków masowego przekazu* (np. oglądanie telewizji, czytanie, słuchanie radia); 2) *życie towarzyskie i rozrywki* (np. spotkania towarzyskie, kino, wydarzenia kulturalne); 3) *zamiłowania osobiste* (np. korzystanie z komputera i Internetu, hobby, gry towarzyskie); 4) *uczestnictwo w sporcie i rekreacji*.

Ponadto osobną grupę czynności stanowiły *dojazdy i dojeżdżania*, które mieściły w sobie przemieszczanie się w różnych celach.

Dla precyzyjnego opisu budżetu czasu posłużono się trzema miarami<sup>3</sup>: przeciętnym czasem trwania czynności (i wyliczoną na jego podstawie strukturą doby), przeciętnym czasem wykonywania czynności oraz odsetkiem osób wykonujących czynności. Opis wskaźników zastosowanych do charakterystyki wykorzystania czasu znajduje się w tabeli zamieszczonej poniżej.

<sup>1</sup> Poprzednie badanie budżetu czasu ludności przeprowadzono w okresie 1.06.2003 – 31.05.2004, a jego wyniki zostały opublikowane w opracowaniu „*Budżet czasu ludności 1 VI 2003 – 31 V 2004*” Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2005.

<sup>2</sup> Do usług zaliczono: usługi handlowe i administracyjne oraz usługi osobiste płatne lub w ramach ubezpieczenia.

<sup>3</sup> Przedstawiona analiza dotyczy tzw. *czynności głównych* wykonywanych przez osoby biorące udział w badaniu. Respondenci mogli wskazać również drugą czynność towarzyszącą głównej (np. czytanie jako czynności towarzyszącej podróży).

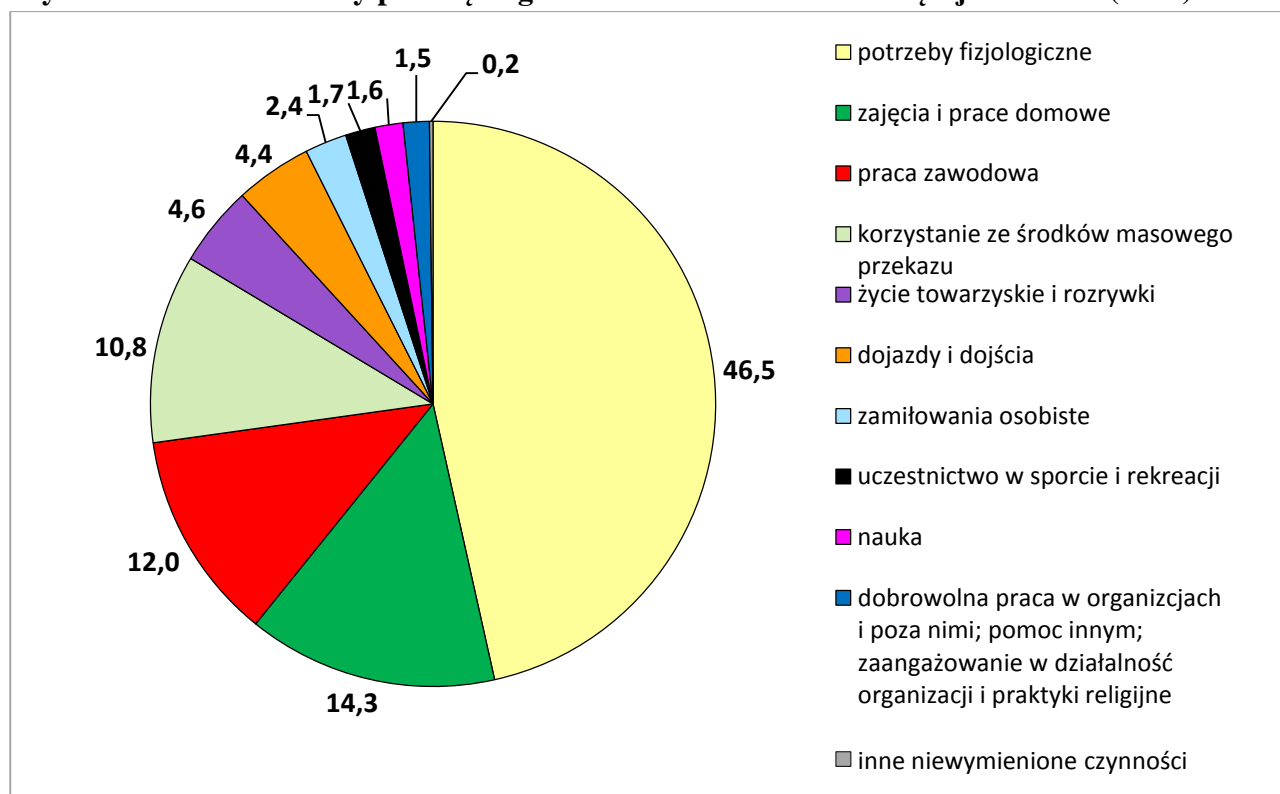
### Wskaźniki zastosowane do prezentacji wyników badania budżetu czasu

- 1) Przeciętny czas trwania czynności (w godzinach i minutach na 1 osobę, w ciągu doby) - liczony, dla wszystkich osób bez względu na to czy wykonywały konkretną czynność, czy nie.
- 2) Przeciętny czas wykonywania czynności (w godzinach i minutach na 1 osobę wykonującą czynność, w ciągu doby) – liczony dla tych osób, które konkretną czynność wykonywały w badanym czasie.
- 3) Odsetek osób wykonujących czynności – liczba osób wykonujących konkretną czynność w czasie badania podzielona przez liczbę wszystkich osób.

### Jak wyglądają 24 godziny z życia przeciętnego Polaka?

Prawie 47% doby Polacy przeznaczali na zaspokojenie potrzeb fizjologicznych, a ponad 29% czasu pochłaniało wykonywanie różnego typu obowiązków (w tym także podejmowanych dobrowolnie). Niecałe 20% czasu mogli przeznaczyć na odpoczynek. Pozostały czas, nieco ponad 4% doby, zajęło im głównie przemieszczanie się (dojazdy i dojścia w różnych celach). Pełna struktura doby przeciętnego Polaka, będącego w wieku 15 lat lub więcej została zaprezentowana na Wykresie 1.

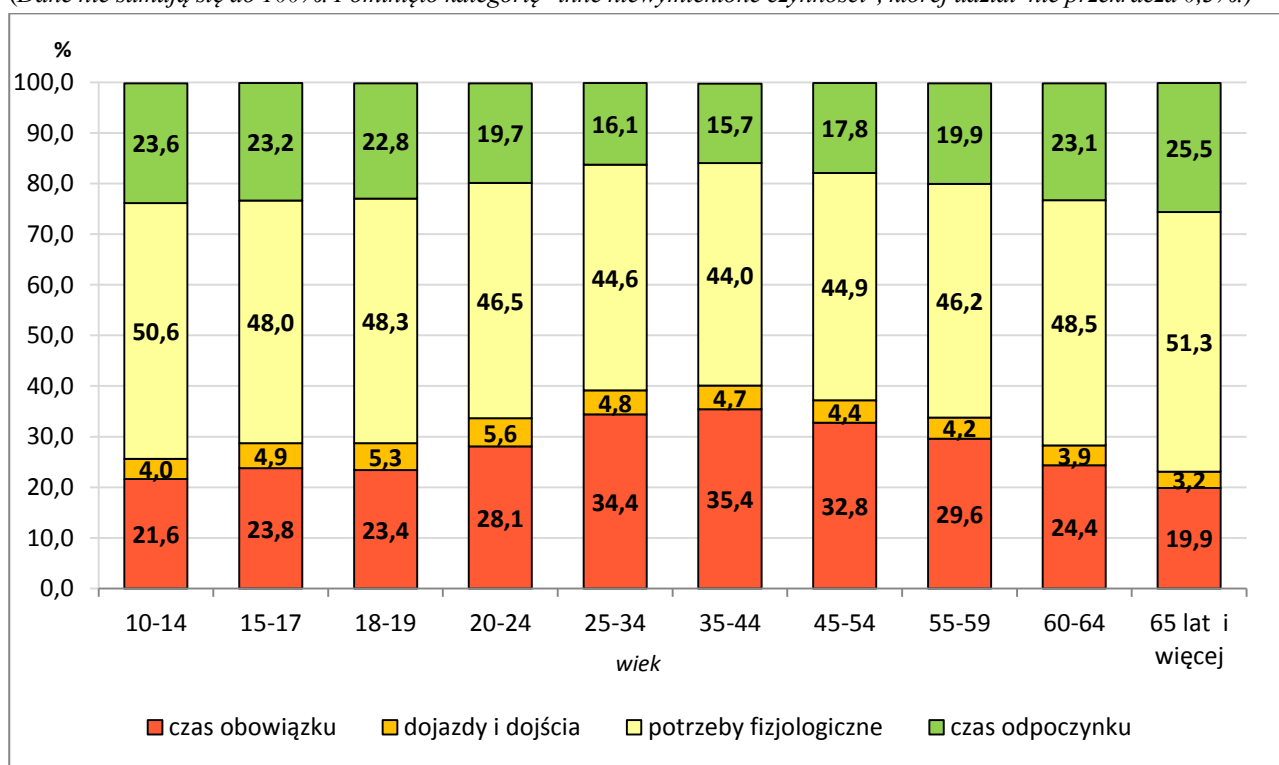
Wykres 1. Struktura doby przeciętnego Polaka w wieku 15 lat i więcej w 2013 r. (w %)



Ilość czasu poświęcanego na czynności fizjologiczne, obowiązki, odpoczynek oraz dojazdy i dojścia zmienia się w zależności od etapu życia. Udział tych czynności w strukturze doby dla różnych grup wiekowych prezentuje Wykres 2.

## Wykres 2. Czas obowiązków i czas odpoczynku w strukturze doby wg wieku

(Dane nie sumują się do 100%. Pominięto kategorię "inne niewymienione czynności", której udział nie przekracza 0,3%.)



Dla kolejnych grup wiekowych od 20 do 44 lat zauważono stopniowo rosnący udział obowiązków, przy jednoczesnym malejącym udziale czasu poświęcanego na odpoczynek i potrzeby fizjologiczne.

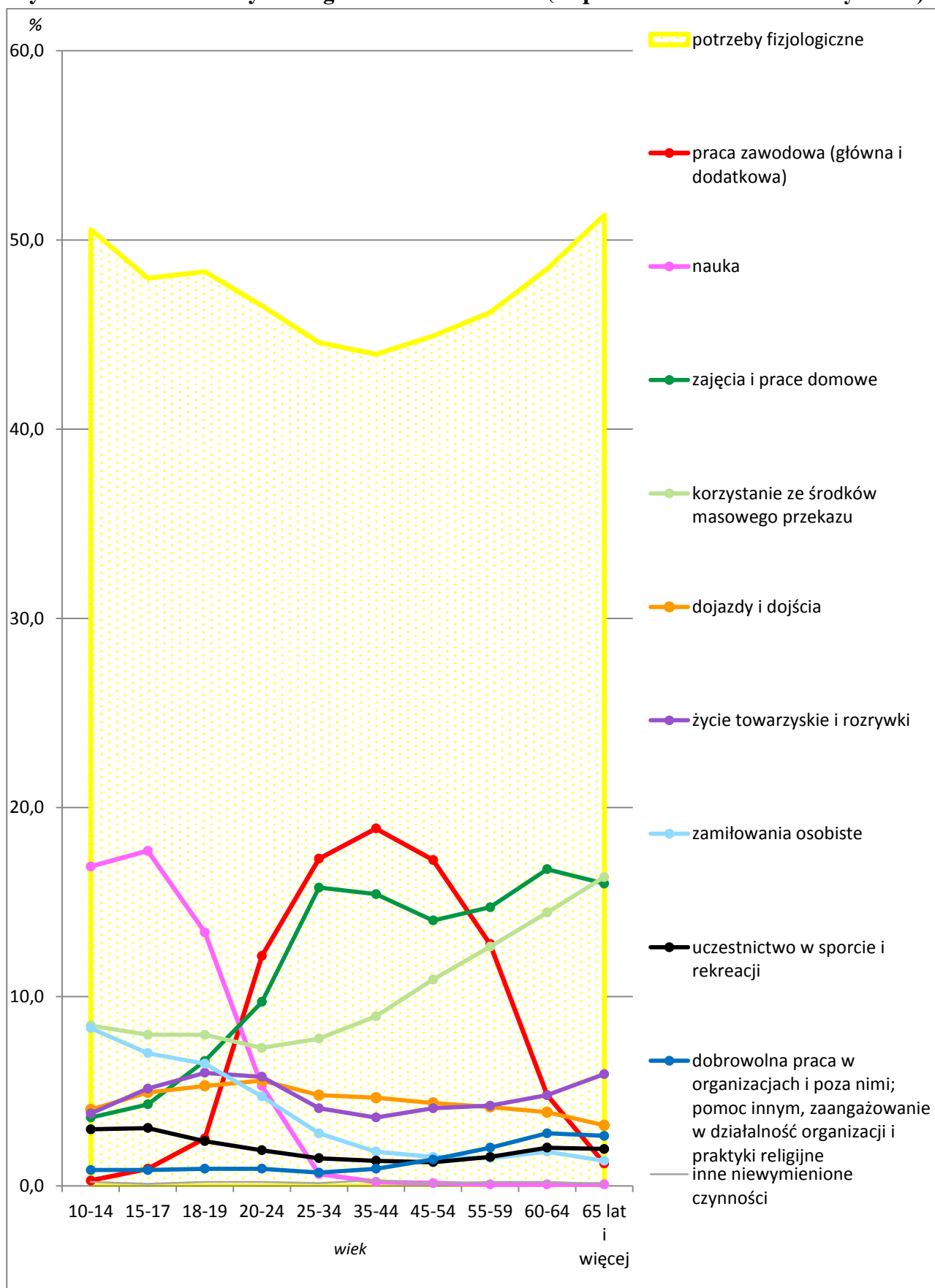
Osoby zaczynające dorosłe życie (18-19 lat) zarówno na obowiązki, jak i na różne formy odpoczynku poświęcały po ok. 23% doby. W kolejnych latach życia proporcje te zmieniały się i w grupach wieku 25-34 i 35-44 lata obowiązkowi poświęcano najwięcej czasu – przeciętnie odpowiednio 34,4% i 35,4% doby. Odbywało się to kosztem odpoczynku (udział odpowiednio 16,1% i 15,7% doby) oraz czynności fizjologicznych (udział odpowiednio 44,6% i 44,0% doby) – na które z kolei mogli poświęcić mniej czasu.

Od wieku 45 lat obowiązki wypełniały stopniowo coraz mniejszą część doby. Wzrastała ilość czasu przeznaczanego na odpoczynek i dłużej zaspakajane były potrzeby fizjologiczne. Osoby najstarsze obowiązkowi poświęcały niecałe 20% swojego czasu. Ponad połowę (51,3%) doby zajmowały im czynności fizjologiczne, a 25,5% doby stanowił ich czas odpoczynku.

Warto także zauważyć, że dojazdy i dojścia miały największy udział w budżecie czasu osób w wieku od 18 do 24 lat (średnio ok. 5,5%).

Bardziej szczegółową strukturę doby (liczoną na podstawie czasu trwania czynności) dla poszczególnych grup wieku prezentuje Wykres 3.

**Wykres 3. Struktura doby według wieku osób w 2013 r. (na podstawie czasu trwania czynności)**



Najwięcej czasu na zaspokojenie potrzeb fizjologicznych przeznaczają osoby najstarsze (65 lat i więcej) oraz dzieci do lat 14 (ponad 50% doby), a najmniej osoby w wieku 25–54 lat (od 44% do prawie 45% doby).

Praca zawodowa najczęściej czasu zajmowała osobom dorosłym w przedziale wieku od 25 do 54 lat i stanowiła od ok. 17% do 19% doby.

Wśród osób powyżej wieku nominalnie przypisanego w Polsce do zdobywania wykształcenia w ramach edukacji formalnej (tzn. mających ponad 24 lata), zanikał udział nauki (także tej podejmowanej dodatkowo w czasie wolnym<sup>4</sup>) w strukturze doby. Dla osób mających więcej niż 24 lata przeciętny czas trwania tej czynności wyniósł poniżej 1% w skali doby. Wynikało to przede wszystkim z niewielkiego odsetka osób podejmujących czynności związane z nauką, także w czasie wolnym (4% dla osób 25-34-letnich i poniżej 2% dla pozostałych)<sup>5</sup>.

Zajęcia i prace domowe pochłaniały najczęściej czasu osobom dorosłym mającym 25 lat i więcej. Od tego wieku do końca życia, czynności te miały znaczny udział w strukturze czasu na poziomie od 14% do 17%.

Czas poświęcany na korzystanie ze środków masowego przekazu rósł wraz z wiekiem badanych – od 7% w skali doby dla osób w wieku 20-24 lata, do 16% dla osób mających co najmniej 65 lat.

Najwięcej czasu na życie towarzyskie i rozrywki poświęcały osoby z dwóch grup wieku: osoby młode w wieku 18-19 lat oraz najstarsze (przeciętnie ok. 6% doby). Natomiast najmniej czasu na tę formę odpoczynku miały osoby w wieku od 35 do 44 lat (poniżej 4% doby), a więc te, które najczęściej pracowały zawodowo oraz były w grupie osób poświęcających najczęściej czasu na zajęcia domowe.

Uczestnictwo w sporcie i rekreacji miało największy udział w budżecie czasu dzieci i młodzieży do 17 lat (średnio ok. 3% doby). Wśród osób dorosłych udział czasu przeznaczanego na te czynności malał i był najniższy w grupach wieku 35-44 i 45-54 lata (średnio 1,3% doby). Niewielki wzrost można zauważyć wśród osób w wieku 55 lat i starszych.

Osoby co najwyżej 19-letnie więcej czasu niż pozostałe poświęcały na zamiłowania osobiste (w tym korzystanie z komputera i Internetu) – od 6,5 do 8,3% doby.

Praca w organizacjach, pomoc innym oraz praktyki religijne miały największy udział w ciągu doby u osób w wieku 60 lat i więcej (od 2,6 do 2,8% doby).

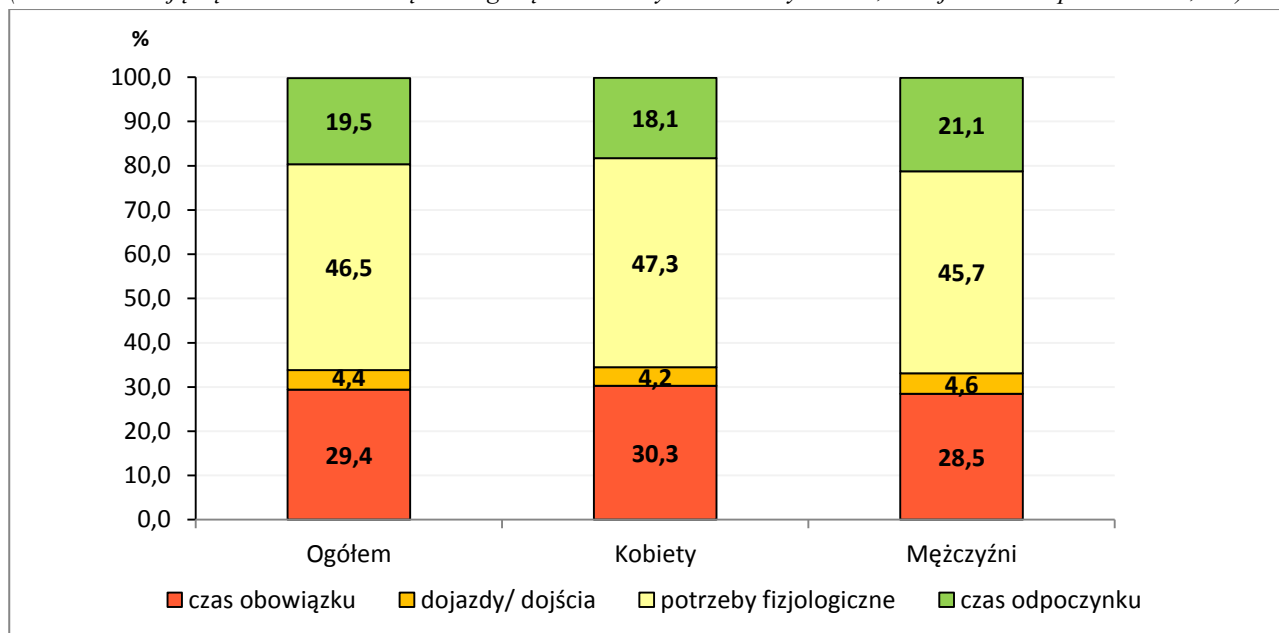
---

<sup>4</sup> Nie uwzględnia się w tej kategorii czasu przeznaczanego na szkolenia w ramach pracy zawodowej.

<sup>5</sup> Wnioski te pokrywają się z wynikami europejskiego badania „Kształcenie dorosłych” oraz Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności. Osoby po ukończeniu edukacji formalnej poświęcają na naukę bardzo niewiele czasu. Jednak jak wynika z badania „Kształcenie dorosłych” 41,7% osób pracujących i deklarujących uczestnictwo w kształceniu pozaformalnym doksztalca się wyłącznie lub głównie w godzinach pracy, co w badaniu budżetu czasu nie jest ujmowane jako czas poświęcony na naukę. Zatem różnice w odsetkach osób doksztalcających się według tych badań wynikają z różnych metodologii, przede wszystkim z różnych okresów referencyjnych oraz tego, iż w badaniach „Kształcenie dorosłych” oraz BAEL pod uwagę brane jest również kształcenie pozaformalne w czasie pracy.

#### Wykres 4. Struktura doby kobiet i mężczyzn w wieku 15 lat i więcej w 2013 r.

(Dane nie sumują się do 100%. Pominięto kategorię "inne niewymienione czynności", której udział nie przekracza 0,2%.)



Porównując strukturę budżetu czasu kobiet (K) i mężczyzn (M) w wieku 15 lat i więcej zauważamy, że kobiety nieco więcej czasu poświęcały na czynności fizjologiczne (K – 47,3%, M – 45,7% doby) oraz na obowiązki związane z pracą zawodową, zajęciami i pracami domowymi, nauką oraz pracą w organizacjach, pomocą innym, zaangażowaniem w działalność organizacji i praktyki religijne (K – 30,3%, M – 28,5% doby). Mniej czasu niż mężczyźni, mogły natomiast przeznaczyć na odpoczynek, (K – 18,1%, M – 21,1% doby). Warto dodać, że choć kobiety bardziej niż mężczyźni obciążone są obowiązkami, to różnica ta w stosunku do badania sprzed 10 lat zmniejszyła się.

#### ***Jak długo wykonujemy różne czynności?***

Przedstawiony obraz spędzania czasu przez mieszkańców Polski w wieku 15 lat i więcej można uzupełnić o informacje o odsetku osób wykonujących poszczególne czynności oraz przeciętnym czasie ich wykonywania.

Przeciętny Polak spał 8 godz. 37 min., na jedzenie i picie potrzebował w ciągu doby 1 godz. i 35 min., a na mycie i ubranie się – 57 min.

Prawie 38% osób wykonywało pracę zawodową<sup>6</sup> i osoby te poświęcały na nią średnio 7 godz. 38 min. dziennie. Przygotowaniem posiłków zajmowało się 74% osób i przeciętnie poświęcali na to 1 godz. 34 min., a ponad 56% osób sprzątało średnio 1 godz. 10 min. dziennie. Zakupy i korzystanie z usług wymagały od 46 % osób zajmujących się tymi sprawami przeciętnie 57 min. dziennie. Około 23% osób, które opiekowały się dziećmi, poświęcało na to średnio 2 godz. 25 min.

<sup>6</sup> W badaniu budżetu czasu odsetek osób wykonujących pracę ogranicza się jedynie do osób, które wykonywały pracę w dniu badania (nie uwzględnia natomiast osób, które pomimo zatrudnienia, w dniu badania nie wykonywały pracy). Ponadto zgodnie z metodologią badania budżetu czasu respondenci opisywali 2 dni: jeden spośród dni powszednich od poniedziałku do piątku, drugim zaś była sobota lub niedziela.

Niecałe 68% osób wykonywało czynności związane z życiem towarzyskim i rozrywkami, a przeznaczały na nie średnio 1 godz. 38 min. dziennie. Ponad 27% osób korzystało z komputera i Internetu przez 1 godz. 22 min. i prawie tyle samo (ponad 26%) respondentów poświęciła przeciętnie 1 godz. i 31 min. na sport i rekreację. Telewizję, DVD lub video oglądało ponad 86% osób i robiły to średnio przez 2 godz. 30 min. dziennie.

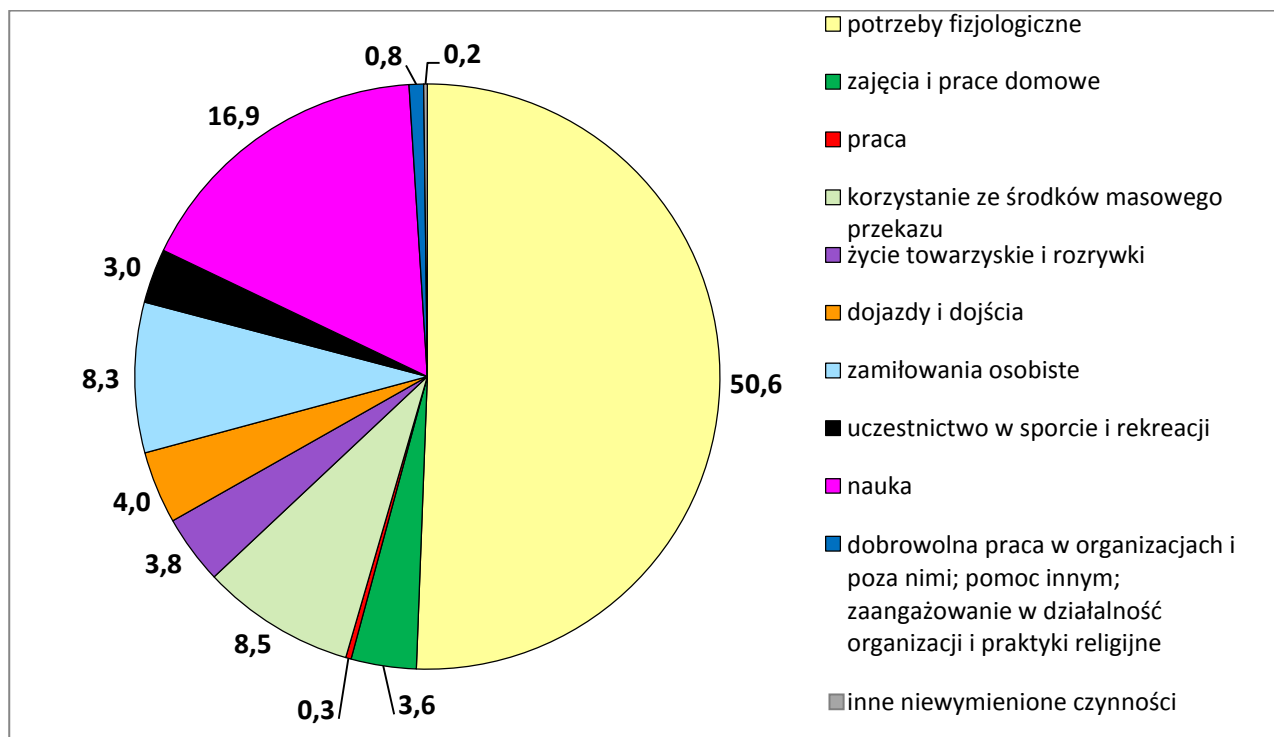
Okolo 82% osób przemieszczało się w ciągu doby do pracy, szkoły lub w innych celach i takie dojazdy lub dojscia zajmowały im przeciętnie 1 godz. 17 min. dziennie.

### Co robią nasze dzieci?

Dzieci w wieku 10-14 lat potrzebowały nieco ponad 50% czasu w ciągu doby na zaspokojenie potrzeb fizjologicznych (sen, jedzenie, higienę osobistą itp.). Wykonywanie różnego typu obowiązków, także tych podejmowanych dobrowolnie (nauki, prac domowych, drobnych prac zarobkowych, pomocy innym, praktyk religijnych itp.) zajmowało im ok. 22% doby. Prawie 24% czasu mogły przeznaczyć na odpoczynek (spotkania towarzyskie, uprawianie sportu, rekreację, hobby, komputer, telewizję, kino itp.). Pozostały czas zajmowały im przede wszystkim dojazdy i dojscia w różnych celach. Pełna przeciętna struktura doby dzieci została zaprezentowana na Wykresie 5.

W porównaniu z dorosłymi i starszą młodzieżą, dzieci więcej czasu mogły przeznaczyć łącznie na zaspokojenie swoich potrzeb fizjologicznych oraz odpoczynek (grupa wiekowa 10-14 lat – 74,2% doby; osoby od 15 lat – 66,0% doby).

**Wykres 5. Struktura doby przeciętnego dziecka w wieku 10-14 lat w 2013 r. (w %)**



Odsetek dzieci wykonujących różnego typu czynności oraz przeciętny czas ich wykonywania pomogą dokładniej zapoznać się ze sposobem wykorzystania przez nie czasu.

Przeciętnie dziecko w wieku 10-14 lat potrzebowało na sen prawie 10 godz., zaś na naukę (w szkole, w domu i na zajęciach pozaszkolnych) ok. 6 godz.

Ponad 68% dzieci uczestniczyło w wykonywaniu zajęć i prac domowych. Były to przede wszystkim prace porządkowe w domu, przygotowywanie posiłków, robienie zakupów i opieka nad domowymi ulubieńcami – głównie spacer z psami. Dzieci angażujące się w obowiązki domowe wykonywały je średnio przez 1 godz. i 15 min. dziennie.

W czasie wolnym, ponad 40% dzieci przeznaczało swój czas na sport i rekreację (spacery, jazdę na rowerze, grę w piłkę itp.). Ta grupa spędzała w ten sposób średnio 1 godz. 45 min. dziennie.

Korzystaniem z komputera i Internetu w celu zdobycia informacji lub komunikacji z innymi zajmowało się ponad 35% dzieci. W tym celu przed komputerem spędzały one przeciętnie 1 godz. 31 min. Jeszcze bardziej popularne było granie w gry komputerowe. Taką formą spędzania wolnego czasu wybrało ok. 50% dzieci i spędzały one w tym celu przed komputerem średnio 1 godz. 46 min. dziennie.

Zdecydowanie mniejszy był odsetek dzieci, które w wolnym czasie czytały<sup>7</sup>. Czynność tę wykonywało ok. 25% uczestników badania z tej grupy wieku, które spędziły z książką ok. 1 godz. dziennie.

### ***Jak zmienił się sposób spędzania czasu przez Polaków w ciągu ostatnich 10 lat?***

W porównaniu z poprzednim badaniem budżetu czasu, przeprowadzonym w okresie 1.06.2003-31.05.2004 r. zaobserwowano wzrost czasu trwania czynności związanych z:

- zamiłowaniem osobistymi<sup>8</sup>,
- pracą zawodową,
- zaspokojeniem potrzeb fizjologicznych,
- zajęciami i pracami domowymi.

Natomiast zmniejszył się czas przeznaczany na:

- korzystanie ze środków masowego przekazu,
- naukę,
- pracę w organizacjach, pomoc innym i praktyki religijne,
- dojazdy i dojeżdżania,
- życie towarzyskie i rozrywki.

Możemy stwierdzić, że więcej pracujemy i bardziej dbamy o siebie i swoje rodziny, lecz odbywa się to np. kosztem naszego życia towarzyskiego i rozrywek lub też w wyniku wykorzystania czasu zaoszczędzonego np. na dojazdach (dojeżdżaniach).

Zmiany średniego czasu trwania czynności mogą być też konsekwencją wzrastającego albo malejącego odsetka osób wykonujących te czynności lub dłuższego albo krótszego czasu ich wykonywania<sup>9</sup>.

---

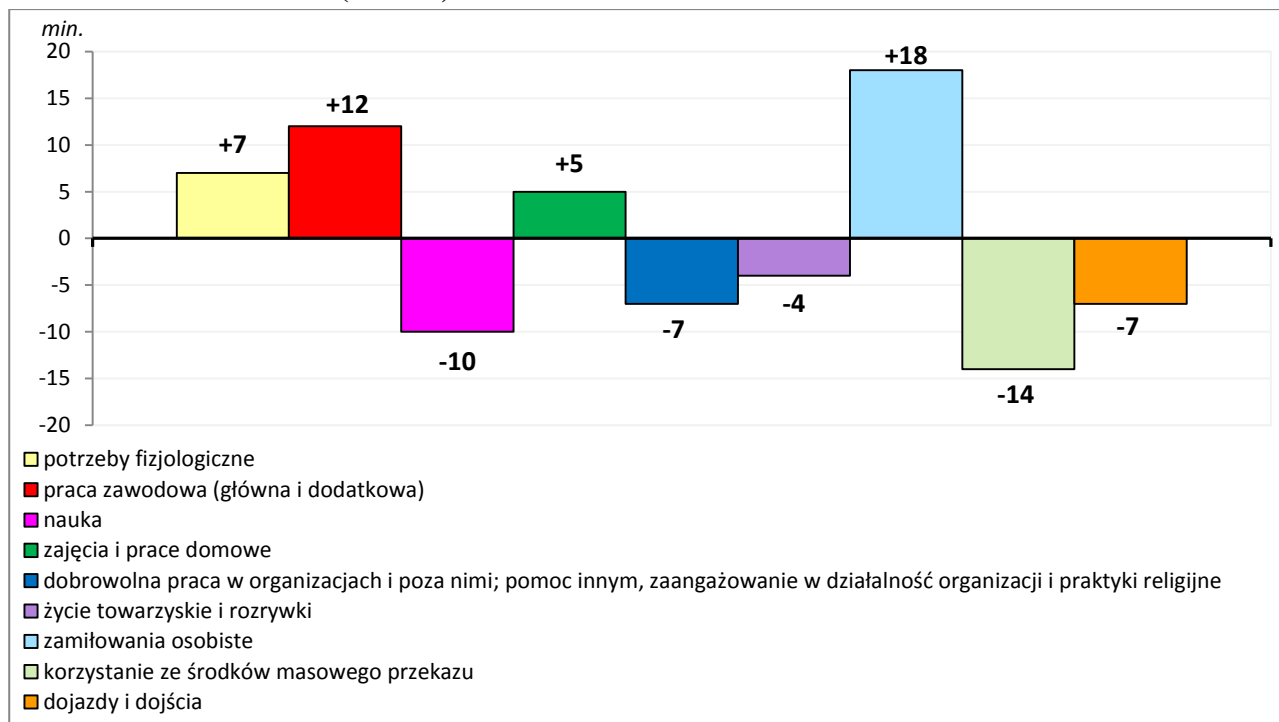
<sup>7</sup> Nie obejmuje czytania lektur szkolnych.

<sup>8</sup> Obejmuje m. in. korzystanie z komputera i Internetu (w tym zdobywanie informacji, komunikowanie się).

<sup>9</sup> Należy pamiętać o zmianie struktury demograficznej w ciągu ostatnich 10 lat, która może być jedną z przyczyn m. in. skrócenia czasu trwania czynności określonej jako „nauka” czy wydłużenia czasu zaspakajania potrzeb fizjologicznych.



**Wykres 6. Zmiana w czasie trwania wybranych czynności osób w wieku 15 lat i więcej między latami 2013 i 2003/2004 (w min.)**



## Podsumowanie

W 2013 r. grupą najbardziej obciążoną różnego typu obowiązkami (także podejmowanymi dobrowolnie) były osoby w wieku między 25 a 44 lata. Obowiązki te miały większy udział w strukturze doby kobiet niż mężczyzn, ale dysproporcja ta zmniejszyła się w ciągu ostatnich 10 lat.

W porównaniu z poprzednim badaniem z lat 2003/2004, więcej pracujemy i bardziej dbamy o siebie i swoje rodziny. Przede wszystkim, więcej czasu poświęcamy naszym dzieciom. Wzrósł odsetek osób wykazujących opiekę nad dziećmi, zarówno wśród kobiet (z 24,0% do 27,0%), jak i mężczyzn (z 15,4% do 18,2%). Wśród tych osób wydłużył się również czas poświęcany dzieciom – u kobiet wzrósł z 2 godz. 17 min. do 2 godz. i 47 min., a wśród mężczyzn – z 1 godz. 28 min. do 1 godz. 49 min. dziennie.

W grupie osób dorosłych, które skończyły 25 lat, nauka (poza godzinami pracy zawodowej) ma bardzo niewielki udział w strukturze doby. Wynika to przede wszystkim z niskiego odsetka osób, które na tym etapie życia poświęcają czas na naukę (poza czasem pracy).

W ramach czasu przeznaczanego na odpoczynek, znaczny odsetek badanych (ponad 27%) korzystał z komputera m. in. zdobywając informacje i komunikując się z innymi.

Prawie 70% dzieci w wieku 10 – 14 lat angażowało się w zajęcia i prace domowe i zajmowało im to przeciętnie 1 godz. 15 min. dziennie.

Więcej interesujących i bardziej szczegółowych informacji na temat budżetu czasu Polaków, będzie można znaleźć w publikacji GUS „Budżet czasu ludności w 2013 r.”, która ukaże się w I kwartale 2015 r.

**Tablica 1. Budżet czasu ludności w wieku 15 lat i więcej - porównanie lat 2003/2004 i 2013**

Wyszczególnienie	Osoby ogółem		Kobiety		Mężczyźni	
	2003/2004 r.	2013 r.	2003/2004 r.	2013 r.	2003/2004 r.	2013 r.

**PRZECIĘTNY CZAS TRWANIA CZYNNOŚCI (w godzinach i minutach)**

POTRZEBY FIZJOLOGICZNE	11.03	11.10	11.12	11.21	10.53	10.58
w tym: Sen	8.37	8.37	8.43	8.43	8.30	8.30
Jedzenie i picie	1.33	1.34	1.33	1.36	1.33	1.33
Mycie się, ubieranie się	0.51	0.57	0.53	1.00	0.49	0.52
PRACA ZAWODOWA (GŁÓWNA I DODATKOWA)	2.41	2.53	1.55	2.04	3.31	3.46
NAUKA	0.33	0.23	0.32	0.23	0.34	0.24
ZAJĘCIA I PRACE DOMOWE	3.21	3.26	4.22	4.24	2.13	2.23
w tym: Obróbka żywności	1.12	1.10	1.50	1.42	0.29	0.34
Prace związane z utrzymaniem porządku	0.37	0.40	0.46	0.46	0.28	0.33
Zakupy i korzystanie z usług	0.24	0.26	0.27	0.31	0.20	0.21
Opieka nad dziećmi	0.24	0.33	0.33	0.45	0.14	0.20
DOBROWOLNA PRACA W ORGANIZACJACH I POZA NIMI; POMOC INNYM, ZAANGAŻOWANIE W DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI I PRAKTYKI RELIGIJNE	0.28	0.21	0.30	0.25	0.25	0.17
w tym: Nieformalna pomoc dla innych gospodarstw	0.13	0.09	0.13	0.11	0.14	0.08
Praktyki i działalność religijna	0.13	0.11	0.17	0.13	0.09	0.08
ŻYCIE TOWARZYSKIE I ROZRYWKI	1.10	1.06	1.10	1.06	1.10	1.07
w tym: Życie towarzyskie	0.53	0.45	0.54	0.46	0.53	0.44
UCZESTNICTWO W SPORCIE I REKREACJI	0.23	0.24	0.18	0.21	0.28	0.27
w tym: Ćwiczenia fizyczne	0.20	0.22	0.17	0.20	0.23	0.23
ZAMIŁOWANIA OSOBISTE	0.16	0.34	0.10	0.25	0.22	0.45
w tym: Korzystanie z komputera, Internetu	-	0.22	-	0.17	-	0.28
KORZYSTANIE ZE ŚRODKÓW MASOWEGO PRZEKAZU	2.50	2.36	2.39	2.29	3.03	2.45
w tym: Czytanie	0.23	0.21	0.26	0.25	0.21	0.17
Telewizja, wideo i DVD	2.17	2.09	2.04	1.58	2.31	2.21
DOJAZDY I DOJŚCIA	1.10	1.03	1.07	1.00	1.14	1.06

Tablica 1. Budżet czasu ludności w wieku 15 lat i więcej - porównanie lat 2003/2004 i 2013 (cd.)

Wyszczególnienie	Osoby ogółem		Kobiety		Mężczyźni	
	2003/2004 r.	2013 r.	2003/2004 r.	2013 r.	2003/2004 r.	2013 r.

**PRZECIĘTNY CZAS WYKONYWANIA CZYNNOŚCI (w godzinach i minutach)**

POTRZEBY FIZJOLOGICZNE	11.03	11.10	11.12	11.21	10.53	10.58
w tym: Sen	8.37	8.37	8.43	8.43	8.30	8.30
Jedzenie i picie	1.33	1.35	1.34	1.36	1.33	1.34
Mycie się, ubieranie się	0.52	0.57	0.54	1.01	0.49	0.53
PRACA ZAWODOWA (GŁÓWNA I DODATKOWA)	7.07	7.38	6.23	7.02	7.39	8.03
NAUKA	5.01	5.13	4.53	5.02	5.10	5.25
ZAJĘCIA I PRACE DOMOWE	3.39	3.46	4.30	4.33	2.36	2.48
w tym: Obróbka żywności	1.36	1.34	2.00	1.53	0.52	1.01
Prace związane z utrzymaniem porządku	1.02	1.10	1.03	1.09	1.00	1.12
Zakupy i korzystanie z usług	0.50	0.57	0.48	0.57	0.52	0.57
Opieka nad dziećmi	1.59	2.25	2.17	2.47	1.28	1.49
DOBROWOLNA PRACA W ORGANIZACJACH I POZA NIMI; POMOC INNYM, ZAANGAŻOWANIE W DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI I PRAKTYKI RELIGIJNE	1.35	1.35	1.30	1.35	1.43	1.35
w tym: Nieformalna pomoc dla innych gospodarstw	2.03	2.12	1.51	2.10	2.19	2.14
Praktyki i działalność religijna	1.06	1.08	1.07	1.08	1.02	1.07
ŻYCIE TOWARZYSKIE I ROZRYWKI	1.35	1.38	1.33	1.35	1.38	1.42
w tym: Życie towarzyskie	1.23	1.26	1.20	1.23	1.25	1.31
UCZESTNICTWO W SPORCIE I REKREACJI	1.28	1.31	1.15	1.22	1.41	1.40
w tym: Ćwiczenia fizyczne	1.20	1.26	1.12	1.19	1.28	1.33
ZAMIŁOWANIA OSOBISTE	1.27	1.34	1.07	1.17	1.42	1.49
w tym: Korzystanie z komputera, Internetu	.	1.22	.	1.11	.	1.30
KORZYSTANIE ZE ŚRODKÓW MASOWEGO PRZEKAZU	3.01	2.52	2.48	2.42	3.14	3.02
w tym: Czytanie	1.01	1.08	1.02	1.09	0.59	1.07
Telewizja, wideo i DVD	2.32	2.30	2.18	2.17	2.47	2.44
DOJAZDY I DOJŚCIA	1.21	1.17	1.17	1.14	1.25	1.20

**Tablica 1. Budżet czasu ludności w wieku 15 lat i więcej - porównanie lat 2003/2004 i 2013 (dok.)**

Wyszczególnienie	Osoby ogółem		Kobiety		Mężczyźni	
	2003/2004 r.	2013 r.	2003/2004 r.	2013 r.	2003/2004 r.	2013 r.

**ODSETEK OSÓB WYKONUJĄCYCH CZYNNOŚCI**

POTRZEBY FIZJOLOGICZNE	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym: Sen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Jedzenie i picie	99,7	99,5	99,7	99,4	99,7	99,5
Mycie się, ubieranie się	99,3	98,7	99,5	99,0	99,1	98,3
PRACA ZAWODOWA (GŁÓWNA I DODATKOWA)	37,6	37,7	29,9	29,3	46,0	46,9
NAUKA	11,1	7,4	11,0	7,5	11,1	7,4
ZAJĘCIA I PRACE DOMOWE	91,6	91,2	97,1	96,7	85,6	85,2
w tym: Obróbka żywności	74,9	74,0	91,9	90,4	56,4	56,1
Prace związane z utrzymaniem porządku	60,1	56,3	73,2	66,2	46,9	45,6
Zakupy i korzystanie z usług	47,7	46,0	56,9	53,6	37,8	37,8
Opieka nad dziećmi	19,9	22,8	24,0	27,0	15,4	18,2
DOBROWOLNA PRACA W ORGANIZACJACH I POZA NIMI; POMOC INNYM, ZAANGAŻOWANIE W DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI I PRAKTYKI RELIGIJNE	29,0	22,4	33,2	26,8	24,3	17,7
w tym: Nieformalna pomoc dla innych gospodarstw	10,9	7,1	11,3	8,5	10,3	5,6
Praktyki i działalność religijna	19,7	16,2	24,5	19,8	14,5	12,2
ŻYCIE TOWARZYSKIE I ROZRYWKI	73,5	67,4	75,0	69,4	71,8	65,2
w tym: Życie towarzyskie	64,3	52,1	66,6	55,2	61,6	48,8
UCZESTNICTWO W SPORCIE I REKREACJI	25,9	26,3	23,9	25,9	28,2	26,7
w tym: Ćwiczenia fizyczne	24,5	25,3	23,3	25,2	25,8	25,3
ZAMIŁOWANIA OSOBISTE	18,6	36,4	15,5	32,3	21,9	40,8
w tym: Korzystanie z komputera, Internetu	.	27,4	.	23,6	.	31,6
KORZYSTANIE ZE ŚRODKÓW MASOWEGO PRZEKAZU	94,2	91,1	94,2	91,6	94,1	90,4
w tym: Czytanie	38,2	30,6	41,1	35,6	35,0	25,2
Telewizja, wideo i DVD	90,0	86,2	89,6	86,2	90,4	86,3
DOJAZDY I DOJŚCIA	86,8	82,3	86,2	81,5	87,4	83,2

*Opracowanie:*

*Zespół pod kierunkiem Krystyny Siwiak, naczelnik Wydziału Badania Gospodarstw Domowych  
Tel. (0-22) 608-3292, e-mail: K.Siwiak@stat.gov.pl*